

Пілотні Проекти Соціальної Допомоги

Семінар

**“Представлення та обговорення проміжних результатів впровадження
та оцінки пілотних проектів соціальної допомоги”**

Нові процедури: пропозиції та впровадження

Дмитро Боярчук
CASE Україна

Березень, 2010

1. Впровадження проекту
2. Новий механізм обробки заяв та нагляду за отримувачами соціальної допомоги
3. Поточні механізми
4. Запропоновані зміни
5. Загальні процедури обробки заяв
6. Процедури для заявників «зеленого списку»
7. Процедури виявлення шахрайства
8. Проведення експерименту

Непрямі методи оцінки доходів

- Збір даних
- Консультації в пілотних управліннях
- Розвиток/удосконалення моделі непрямой оцінки доходів

Посилення ролі державного соціального інспектора

- Аналіз законодавчої бази інституту державних соціальних інспекторів в Україні
- Інституційна роль комісій у політиці протидії шахрайству
- Найкращі міжнародні практики з протидії шахрайству

Новий механізм обробки заяв та нагляду за отримувачами соціальної допомоги (1)

- До сьогодні експеримент проводився у форматі дистанційного аналізу, коли ні представники пілотних управлінь, ні самі заявники не знали, яким чином інформація, яку вони надають, використовується;
- Наступним кроком проведення експерименту є безпосереднє залучення спеціалістів управлінь до застосування запропонованих механізмів;
- Для пілотування розглядаються декілька варіантів використання непрямих методів оцінки доходів заявників;
- По напрямку посилення інституту державного соціального інспектора основна увага при проведенні наступного кроку впровадження експерименту приділяється тестуванню та відпрацюванню процедур проведення перевірок державним соціальним інспектором;

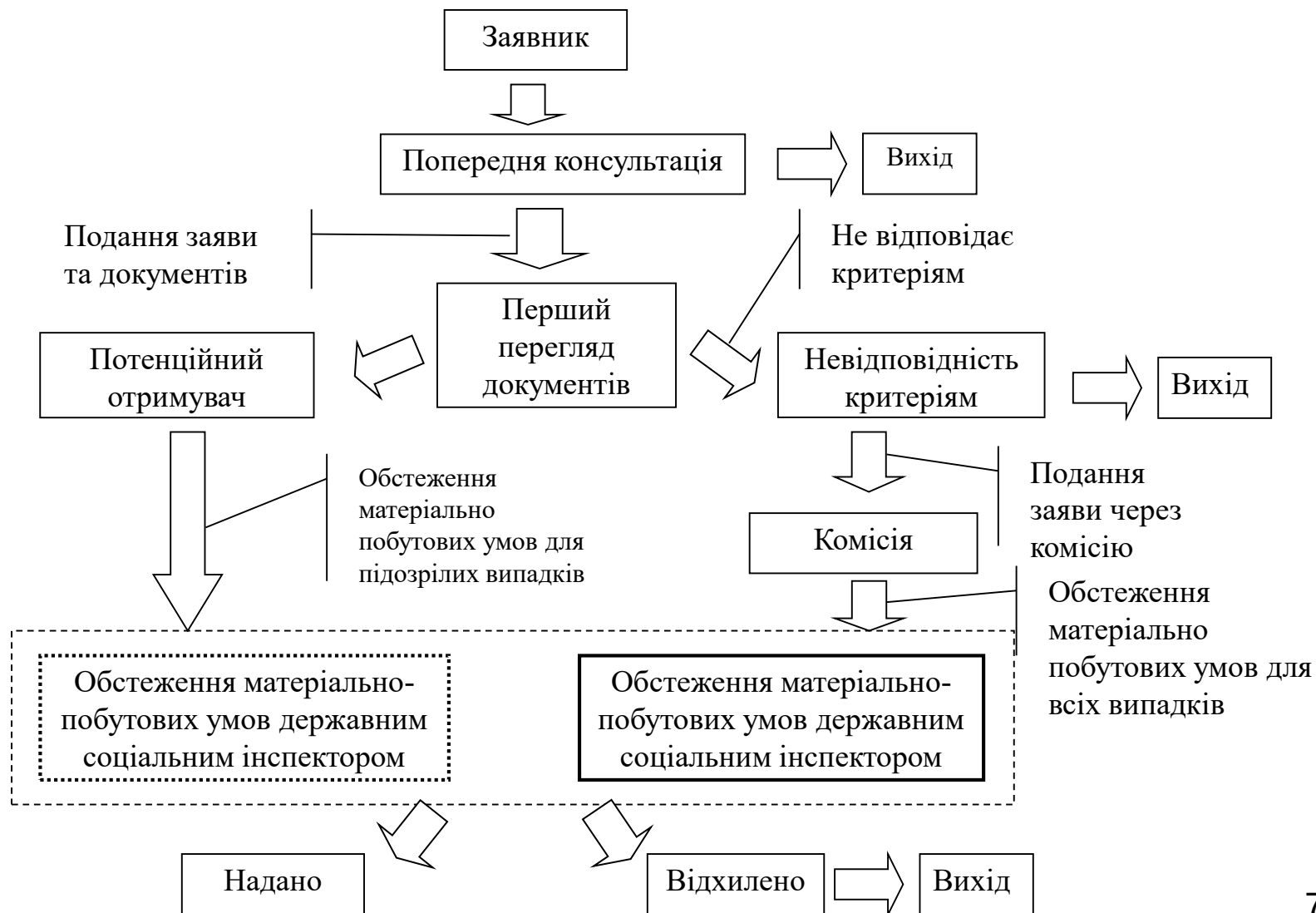
Новий механізм обробки заяв та нагляду за отримувачами соціальної допомоги (2)

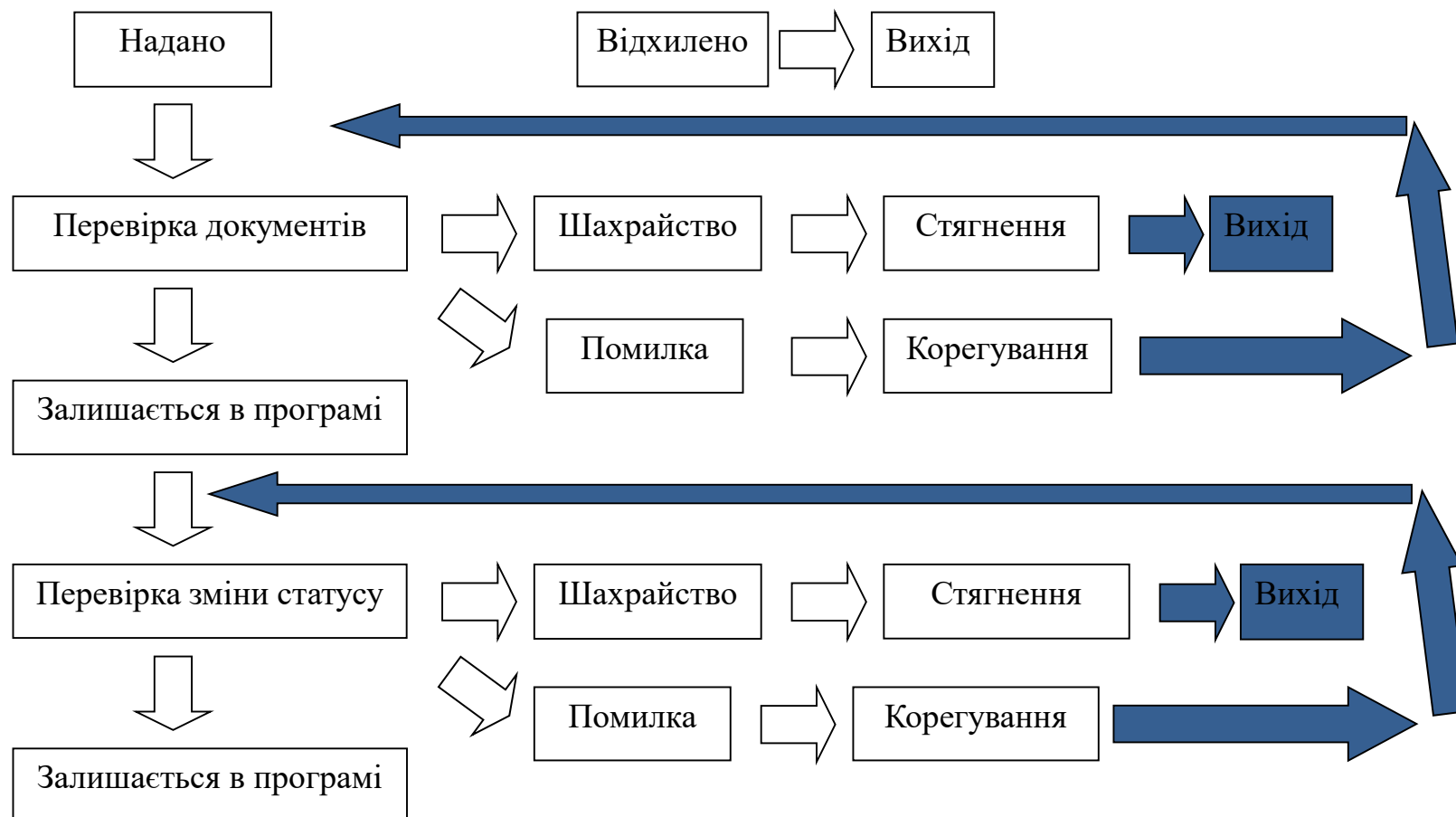
- У рамках роботи проекту було визначено необхідність не тільки провести експеримент із новими/удосконаленими інструментами, а також визначити умови, за яких результати роботи цих інструментів будуть давати найбільш корисні результати;
- Запропонований новий механізм обробки заяв та нагляду за отримувачами соціальної допомоги окреслює один із варіантів системи, у якій пілотні механізми будуть посилювати роботу системи соціального захисту;

- Державний соціальний інспектор має дуже широкий перелік обов'язків але, в основному, проводить роботу щодо з'ясування матеріального стану заявників, які проходять через комісії;
- Завдяки роботі комісій місцеві громади мають значний вплив на прийняття рішень про призначення соціальної допомоги;
- Випадки проведення перевірок державними соціальними інспекторами та процедури проведення перевірок переважно визначаються на місцевому рівні;

Поточні механізми (2)

Поточні механізми (3)

Запропоновані зміни

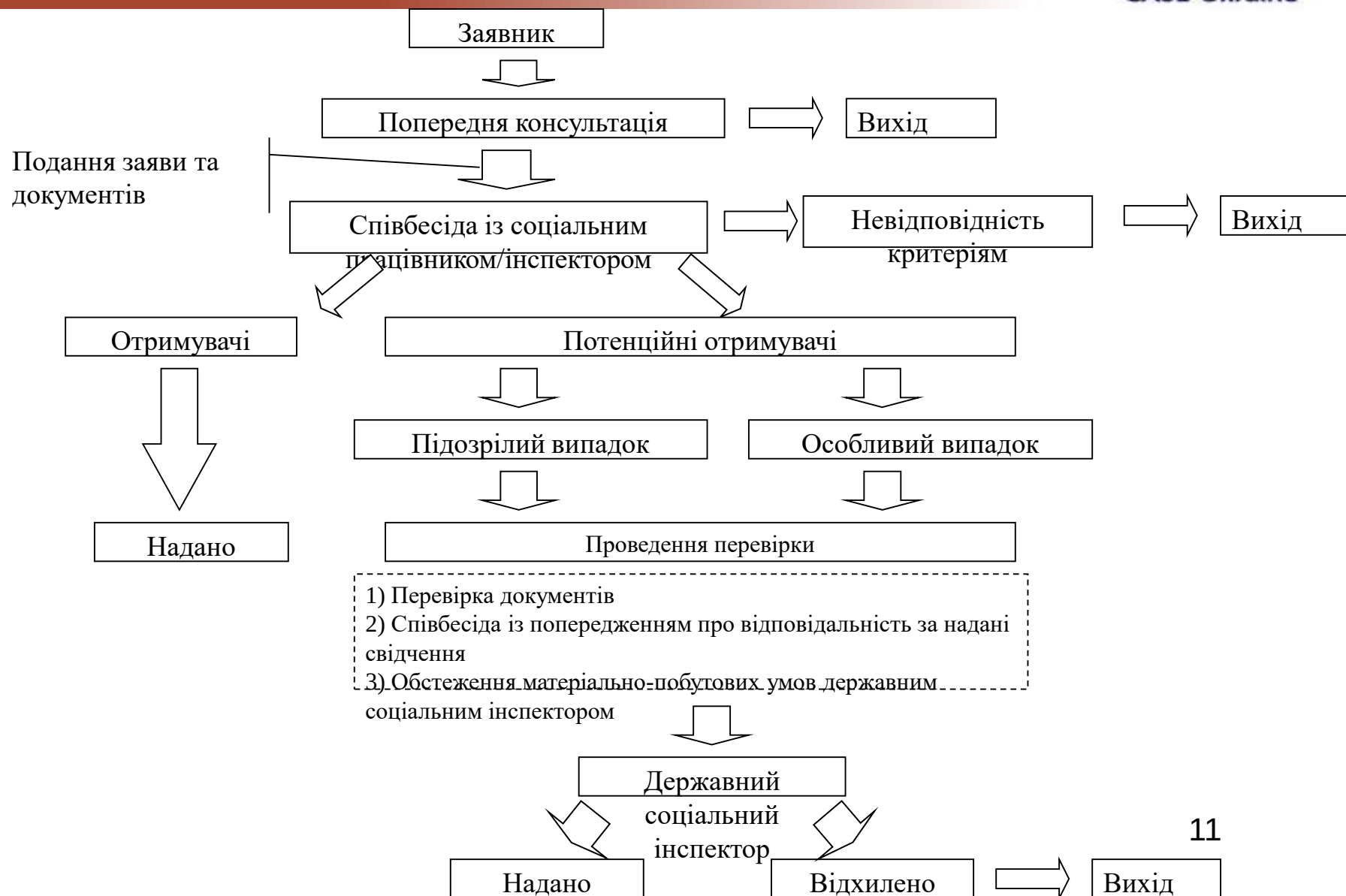
- Спрощення загальної процедури подання заяви до чіткого та прозорого механізму;
- Запровадження процедури «зеленого списку» для заявників, які повторно звертаються за допомогою та зарекомендували себе чесними та добросовісними отримувачами допомоги;
- Формалізація процедур проведення перевірок державним соціальним інспектором;
- Відокремлення процедур виявлення шахрайства від загального процесу обробки заяв;
- Групування процедур перевірки в окремий комплекс заходів;

Загальні процедури подання заяви (1)

- Проведення співбесіди із соціальним працівником/інспектором при поданні заяви;
- За результатами співбесіди відокремлення підозрілих заявників (наприклад, які декларують нульові або надзвичайно низькі доходи) та особливих заявників (наприклад, одиноких пенсіонерів, які проживають у великих квартирах);
- Проведення повного комплексу перевірок для підозрілих та особливих заявників;
- Розгляд справ та прийняття рішень (щодо підозрілих та особливих випадків) державним соціальним інспектором (комісія повинна стати органом для оскарження рішень державних соціальних інспекторів);

Загальні процедури подання заяви (2)

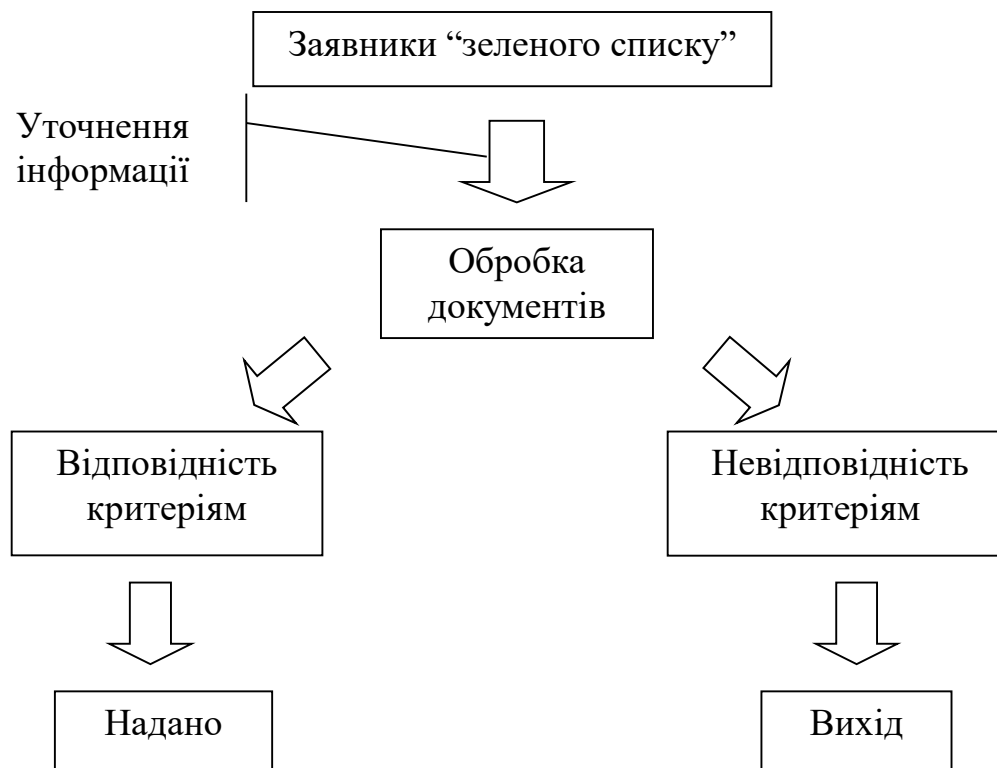

Процедури для заявників «зеленого списку» (1)

- Пропонується, щоб заявники «зеленого списку» проходили через спрощені процедури подання заяви;
- До «зеленого списку» пропонується включати заявників: (а) яким було надано допомогу чи то через стандартні процедури, чи то через комісію, (б) серед яких не було виявлено випадків шахрайства;
- Бажано, щоб заявники «зеленого списку» за власною ініціативою інформували управління праці та соціального захисту про зміни в доходах чи то статусі;
- Пропонується, щоб заявники «зеленого списку» проходили через загальні процедури подання заяви раз на рік (чи раз на два роки);
- Стосовно заявників «зеленого списку», які не повідомили про зміни в доходах чи то статусі, пропонується застосовувати покарання;

Процедури для заявників «зеленого списку» (2)

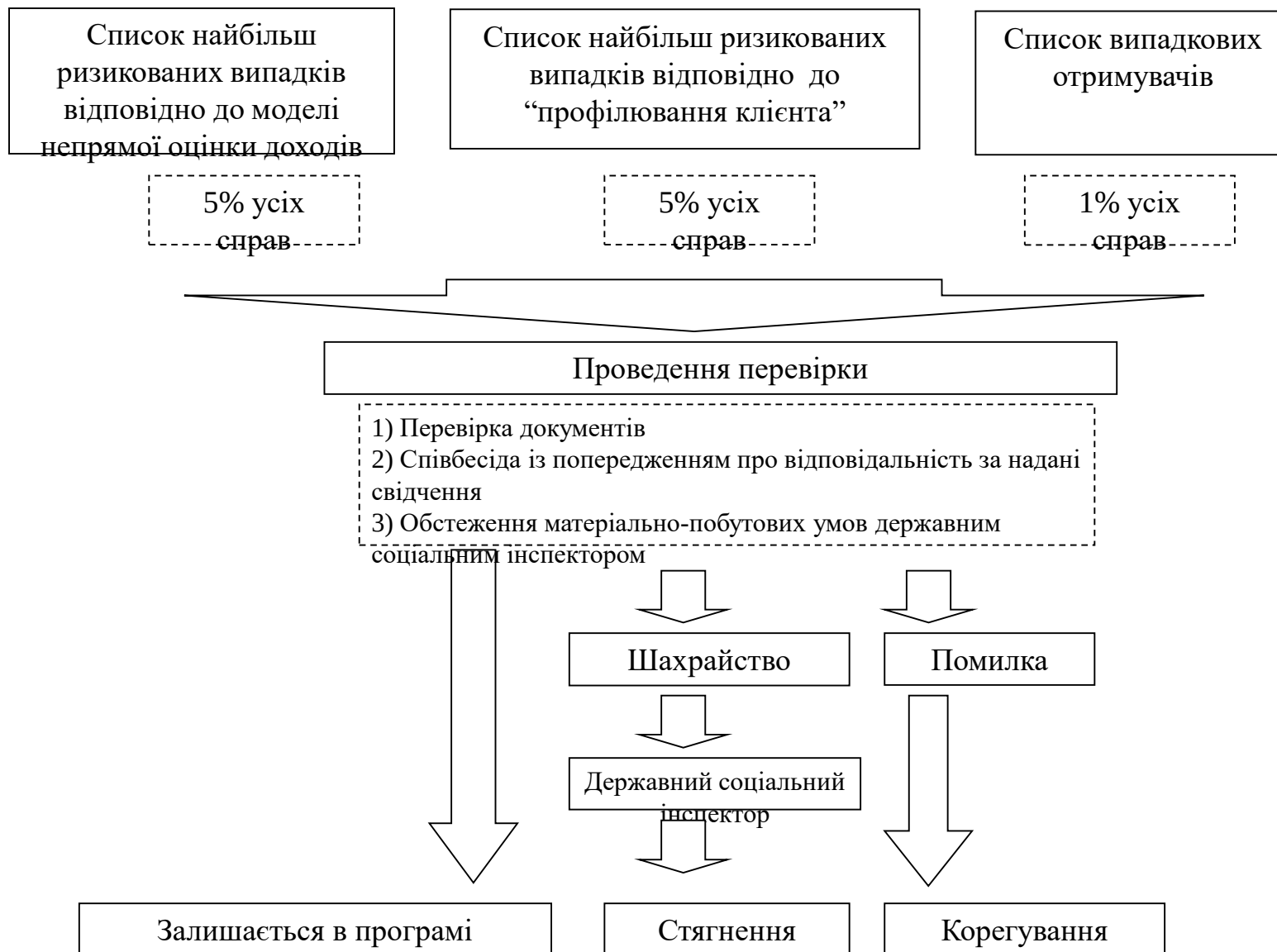

Процедури виявлення шахрайства (1)

- Для виявлення шахрайства повинен визначатись перелік справ, по яким буде проводитись повний комплекс процедур перевірки;
- Перелік пропонується скласти з трьох частин: (а) справи, які визначаються як ризиковані на основі непрямих методів оцінки, (б) справи, які визначаються на основі «профілювання клієнта», (в) справи відібрані у випадковому порядку;
- Також повинна існувати можливість для управлінь додатково визначати справи, по яким, на їхню думку, потрібно провести перевірку;
- По відношенню до відібраних справ застосовуються процедури перевірки, які включають (1) перевірку документів, (2) співбесіду із попередженням про відповідальність за надані свідчення, (3) обстеження матеріально-побутових умов державним соціальним інспектором;
- У випадку виявлення доказів шахрайських дій державний соціальний інспектор приймає рішення у відповідній справі;

Процедури виявлення шахрайства (2)

Один із підходів до застосування непрямого методу оцінки доходів

Формування списків отримувачів допомоги (на основі їхніх характеристик) від найбільш ризикованих до найменш ризикованих;

Найбільш ризиковані отримувачі (найбільша різниця між задекларованим та оціненим доходом) повинні відбиратись для здійснення перевірки (5% отримувачів);

Очікується, що при проведенні перевірок на основі сформованого списку, збільшиться кількість виявлених шахрайств (на одиницю проведеної перевірки);

Проведення експерименту (2)

Пропозиції щодо процедур проведення перевірок державними соціальними інспекторами

Перевірка повинна слугувати інструментом збору доказів про випадки шахрайства для прийняття рішень державним соціальним інспектором;

Експериментальним інструментом збору інформації буде альтернативний акт обстеження матеріально-побутових умов, у якому державний соціальний інспектор буде відмічати кількість балів, що відповідає матеріальному стану отримувача;

Окрім цього пропонується апробувати використання співбесіди із попередженням про відповідальність за надані свідчення;

Удосконалення механізмів надання житлових субсидій

Удосконалення механізмів надання пільг

Забезпечення взаємодії пілотних управлінь праці та соціального захисту (пілотних управлінь) з центрами зайнятості з питань обліку, працевлаштування, підвищення кваліфікації працездатних осіб із соціально вразливих сімей